

Átkelés

Csak a magam nevében szólhatok. Pedig amikor – szinte véletlenül – a kezembe került néhány Tábor Béla-szöveg, olyan távoli hangok keltek bennem életre, hogy még mikor csakis a magam nevében szólok, hangomon át a halottaim is megszólalnak, de olyan franciaországi zsidók is, akik a mai zűrzavarban Tábor Béla tiszta szavát szomjazták.

Arra az időre, mikor először Budapesten jártam, ma alig ismernék rá. Független voltam és vak. A magyarországi zsidók történetét jöttem – úgymond – kutatni, ehhez kerestem támpontokat. Az a fajta zsidó voltam, akire pontosan illik, hogy „akiket **zsidókká pofoztak**; a pofon helye ég, és ezt az égést érzik a zsidóság lényegének.” (*Szakzsidóság vagy zsidó világnézet*) Ez az égés nekem az identitás hiánya, nemléte volt, az az úr, amely a halottak, a halottaim után maradt, de akikről én nem tudtam semmit. Láthatóan sehonnan se jöttem, mégis reszkettem gyógyíthatatlan zsidóságom gondolatától. Valahol bennem voltak a zsidóság egyetemes értékei, de én nem tudtam róluk, hiszen hogyan is értesülhettem volna bármiről egy olyan Franciaországban, amelynek a legtöbb zsidó intézménye makacsul azon dolgozik, hogy népemet minél inkább elszakítsa az ő Könyvétől. A Soát mint átadnivaló ismeretet oktatták világi és egyházi helyeken és helyeken kívül, minden helyen kívül és túl, s az ember lassan megtanulja, hogyan létezzon azzal a csapással, amelyről olyként szerez tudomást, mint ami a túlélés egyetlen letéteményese.

Eloolvastam, majd újraolvastam Tábor Bélának ezt az 1942-ben írott szövegét, elolvastam mindent, ami (fordításban) még a kezem ügyébe került, először megdöbentem, és a döbbenet annak szólt, hogy hirtelen megértettem, miért is vagyok képtelen értelmezni, a magam számára értelmezni az értelmet, hogy miért nem tudok egész egyszerűen zsidó lenni egy olyan világ/viszonylat/ban, amellyel az én Bibliám terhes. Ez a levés, ez a drága kincs, amely ugyanolyan gyógyíthatatlan/visszavonhatatlan, mint a zsidóságom, ez az előttem elterülő tájban föltároló öröm az a fénylő kapu volt, amelyen Tábor Béla vezetett át.

Emmanuel Lévinas szépséges szövegei mégiscsak tévesen hirdetik – mint erre már Tábor Béla is rámutatott –, hogy a zsidó egyetemesség az egész emberi lélek egyetemességéhez vezet. Ennek az érthető tévedésnek az lesz a Tábor Béla által oly kimerítően elemzett következménye, hogy megint és újra és újra elrabolják tőlünk a Tórát a maga zsidó voltával egyetemben. Hányszor kell még elszakítani bennünket mindattól, ami lényegileg zsidó, hogy végre újból zsidók legyünk, hány (francia) zsidó tévelyeg még ebben a nyakatekert gondolkodásban? Mennyit kell

még várunk, míg eljut a fülünkhöz egy olyan tiszta hang, mint amilyen Tábor Béláé? Mennyi ideig kell még a Semmi ellen küzdenünk?

Most már valóban csak a magam nevében annyit szeretnék mindehhez hozzátenni, hogy az a nem helyénvaló és bizony gyógyíthatatlan magány, amellyel a zsidóságom terhes volt, ezt az időben és történelemben, azaz az enyéim között megélt magányt, a bolygó zsidó magányát egy szép napon már nem tartottam az egyetlen identitásomnak. Ezen a szép napon érkeztem ugyanis Magyarországra.

Az ivrit szóban („héber nyelv”) az ivri rejlik, ami átkelést, folytonosságot, a Teremtés csodájában való haladást jelenti. Ábrahám megy a maga útján, Mózes megy a maga útján, a fontos talán nem is a megérkezés, hanem az oda út. Az úton levés. Tábor Béla engem útnak indított, és most itt vagyok köztetek és mindazok között, akik a mai napig az identitásomat képezték.

Danielle Pinkstein
(fordította Horváth Ágnes)